

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din 2 februarie 2023

Prima ședință plenară a Parlamentului din sesiunea de primăvară a anului 2023 s-a desfășurat cu încălcarea mai multor proceduri legislative. Asociația Promo-LEX continuă, și în acest an, monitorizarea civică a organizării ședințelor plenare și comunică constatările asupra respectării procedurilor legislative de către instituția parlamentară.

Biroul permanent al Parlamentului nu a respectat procedura de întocmire, iar Parlamentul – procedura de aprobare și publicare a ordinii de zi a primei ședințe. Conform art. 39 alin. (2) și (3) din Regulamentul Parlamentului, ordinea de zi

se aprobă pentru o perioadă de două săptămâni. Totodată, conform art. 45 alin. (1) și (2), ordinea de zi se plasează pe pagina web a instituției și se înmânează deputaților la începutul săptămânii de lucru. Astfel, atragem atenția că proiectul ordinii de zi a fost întocmit în seara zilei de 1 februarie 2023 și aprobată doar pentru ședința din 2 februarie 2023.

În urma modificărilor operate, ordinea de zi a numărat 23 de proiecte. Din partea deputaților fracțiunii „Partidul Acțiune și Solidaritate” (PAS) au fost înaintate patru propuneri de completare și trei de retragere a proiectelor, toate fiind susținute. Cele trei inițiative ale parlamentarilor Blocului Comuniștilor și Socialiștilor (BCS) nu au întrunit numărul necesar de voturi.

Toate cele 23 de proiecte din ordinea de zi au fost dezbătute și votate. 16 sunt proiecte de legi și 7 proiecte de hotărâri. Autorii acestora au fost majoritatea parlamentară, Guvernul și Președinta Republicii Moldova.

Transparența decizională a fost și ea afectată în cazul a 12 proiecte votate la ședința din 2 februarie 2023, ceea ce constituie 52% din numărul total. Remarcăm că, pentru 2 proiecte a fost solicitată de către Guvern (1) și deputații PAS (1) examinarea în mod prioritar. Notăm că, în cazul proiectului înaintat la inițiativa deputaților PAS nu este clar temeiul legal și motivul acordării regimului de prioritate, deoarece Regulamentul Parlamentului reglementează acordarea priorității propunerilor Președintelui (art. 42) Prim-ministrului (art. 43) și a opoziției parlamentare (art. 43¹) la întocmirea ordinii de zi.

În ziua ședinței plenare nu au fost publicate cinci rapoarte ale comisiilor permanente, iar în cazul a 9 proiecte de acte normative – actele aferente. Nu s-a respectat termenul pentru prezentarea recomandărilor părților interesate în cazul unui proiect. Totodată, proiectul de lege nr. 14 din 02.02.2023 a

fost înregistrat și inclus pe ordinea de zi în ziua ședinței, a fost votat în două lecturi și nu a fost publicat pe pagina web oficială a Parlamentului.

La începutul ședinței și-au înregistrat prezența 89 de deputați. La procedura de vot au luat parte (prin exprimarea opțiunilor Pentru, Contra, Nu a votat) între 56 și 81 deputați. Deputații fracțiunii Partidului Politic ȘOR (PPȘ) au boicotat ședința. Amintim că în sesiunea de toamnă a anului 2022 aceștia la fel, nu s-au prezentat la lucrările plenului. Deputații BCS au părăsit sala de ședințe în momentul în care a fost pus în discuție proiectul privind prelungirea stării de urgență. Acest subiect a stârnit agitație și tulburarea activității plenului prin blocarea tribunei centrale și schimb de replici între deputații BCS și PAS.

Promo-LEX atrage atenția că potrivit art. 132 din Regulamentul Parlamentului se interzice tulburarea dezbaterilor sau crearea agitației în sala de ședințe, precum și blocarea tribunelor sau crearea unor condiții de imposibilitate a continuării ședinței. Pentru încălcarea acestor prevederi se aplică sancțiuni. Totuși, în acest caz, Președintele Parlamentului nu a aplicat și nici nu a propus aplicarea sancțiunilor. În context, Promo-LEX îndeamnă deputații să se abțină de la tulburarea ordinii și întreruperea lucrărilor Parlamentului, iar Președintele ședinței să asigure ordinea și respectarea Regulamentului legislativului.

Cele mai lungi dezbateri au avut loc asupra proiectului de modificare a anexei la Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului – circa 1 oră și 4 min. Un alt subiect dezbătut cu o durată de 1 oră și 3 min a fost cel privind prelungirea stării de urgență. Menționăm că, din februarie 2022 starea de urgență a fost prelungită pentru a 6-a oară consecutiv. Cele mai scurte dezbateri, care au durat între 2 și 3 minute au fost asupra proiectelor cu nr. 11, nr. 466, nr. 471, nr. 464, nr. 357, nr. 12 și nr. 13. În total

ședința plenară a durat circa 6 ore și 20 de minute, cu o pauză de 1 oră și jumătate.

Proiectul de hotărâre nr. 88 din 23.03.2022 pentru modificarea unor acte normative, înaintat de deputata PAS Larisa Voloh a fost examinat și votat în cel mai lung termen – 316 zile calendaristice. În același timp, proiectul de lege nr. 14 din 02.02.2023 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și BERD, înaintat de Guvern, a fost votat în două lecturi în ziua desfășurării ședinței.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md